

Studium wykonalności finansowej projektu.

Jak szacować dane do finansowej części studium wykonalności (feasibility study)?

Trener:

Grzegorz Michalski (tel.: +48503452860 | Grzegorz.Michalski@gmail.com)

CEL SZKOLENIA:

Celem szkolenia jest zapoznanie uczestników z finansową częścią studium wykonalności koncentrującą się na finansowej wykonalności zamierzonych w projekcie działań. Szkolenie ma za zadanie nauczyć praktycznej umiejętności rozpoznawania elementów istotnych od strony finansowej rentowności projektu, niezależnie od tego, czy będzie to projekt komercyjny czy finansowany ze środków publicznych. Studium wykonalności finansowej jest pogłębionym studium przeprowadzanym w fazie formułowania projektu, sprawdzającym, czy rozważany do realizacji projekt ma prawidłowe finansowe podstawy do realizacji oraz, czy odpowiada potrzebom interesariuszy, którzy będą głównymi beneficjentami realizacji projektu. Studium finansowej wykonalności stanowić plan finansowych zasobów i finansowych przepływów w trakcie rozpoczynania, realizacji i likwidacji projektu. Powinny w nim zostać określone i krytycznie przeanalizowane wszystkie finansowe konsekwencje operacyjnych działań planowanych w trakcie wdrażania projektu. Kluczowe są tu finansowe konsekwencje uwarunkowań technicznych, handlowych, społeczno-kulturowych, instytucjonalnych, oraz związanych ze środowiskiem naturalnym. Finansowe studium wykonalności umożliwia określenie finansowej rentowności projektu lub określenie luki finansowej, w przypadku braku rentowności (Luka w finansowaniu jest tą częścią zdyskontowanych nakładów inwestycyjnych koniecznej inwestycji, jaka nie jest pokryta zdyskontowanymi wpływami netto z projektu, generowanymi w okresie poddanym analizie).

W trakcie szkolenia omawiane są trzy składniki finansowego studium wykonalności:

- Analiza finansowa projektu, skupiająca się nad ekonomiczną wykonalnością projektu. Analiza ta posługuje się wielkościami ekonomicznymi odzwierciedlającymi wartości, jakie interesariusze otrzymają dzięki realizacji projektu. Analiza finansowa i ekonomiczna wycenia czynniki zgodnie z ich wartością użytkową lub kosztem alternatywnym dla interesariuszy.
- Analiza kosztów i korzyści koncentrująca się na decyzyjnym ujęciu spodziewanych benefitów z projektu oraz analizowaniu jakie koszty będą ich tworzeniu towarzyszyć.

- Analiza wrażliwości i ryzyka, skoncentrowana na analizie poprawności założeń projektu, analizie ryzyka prognozy projektu realizowanego w warunkach niepewności i wrażliwości na towarzyszące ryzyko.

KORZYŚCI DLA UCZESTNIKÓW:

- Zapoznanie z podstawową wiedzą z zakresu identyfikowania kosztów i korzyści w projekcie, które mają wpływ na finansowe powodzenie projektu lub na wyznaczenie luki finansowej koniecznej do pokrycia przez sponsora.

- Nabycie umiejętności oceny wpływu poszczególnych decyzji w zakresie realizacji zadań projektu na ekonomiczne i finansowe charakterystyki projektu.

- Zrozumienie podstawowych koncepcji z zakresu finansowych zasad rządzących ekonomicznym postrzeganiem procesów w trakcie realizacji projektu.

ADRESACI SZKOLENIA:

Szkolenie przygotowane jest z myślą o kadrze kierowniczej jednostek służb publicznych, o kadrze kierowniczej niefinansowych pionów przedsiębiorstwa, właścicielach przedsiębiorstw i przedstawicielach właścicieli przedsiębiorstw, pracownikach jednostek samorządu terytorialnego, decydentów w instytucjach nonprofit (nie nastawionych na zysk), członków zespołów zarządzających przedsiębiorstwami ekonomii społecznej oraz wszystkich, którzy pragną uzupełnić swoją wiedzę z zakresu finansów przedsiębiorstw i mogą potrzebować fundamentalnych wiadomości z zakresu luki finansowej, kapitału koniecznego do zamrożenia w projekcie, kosztach alternatywnych, ekonomicznej i finansowej opłacalności i ryzyka projektów oraz zarządzania finansami firmy.

TREŚCI PROGRAMOWE W TRAKCIE SZKOLENIA:

[1] Podstawowe założenia przygotowania finansowej części studium wykonalności

1.1. Decyzje inwestycyjne w odniesieniu do celu interesariuszy / beneficjentów:

1.2. cel rozpoczynania realizacji projektów,

1.3. rodzaje projektów: rozwojowe, modernizacyjne (innowacyjne), dywestycyjne, badawcze i odtworzeniowe,

1.4. analiza Biznes Planów / Studium Wykonalności inwestycji/pomysłów pod kątem realizacji głównego celu działania przedsiębiorstwa,

[2] Elementy matematyki finansowej

2.1. zmiana wartości pieniądza w czasie, wartość przyszła, kapitalizacja przepływów pieniężnych, wartość obecna, dyskontowanie przepływów pieniężnych, wartość obecna renty,

[3] Rozpoznawanie elementów związanych z nowymi działaniami projektowymi i próba określenia ich wpływu na wielkość parametrów finansowych

- 3.1. gotówkowe przychody ze sprzedaży (CR), lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 3.2. EBIT, NOPAT, lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 3.3. wolne przepływy pieniężne (FCF), lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 3.4. poziom ryzyka biznesowego, na poziom stopy kosztu kapitału finansującego przedsiębiorstwo oraz na wartość przedsiębiorstwa, lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

[4] Metody oceny finansowej projektów.

- 4.1. ocena projektów na podstawie celów przedsiębiorstw ekonomii społecznej, przedsięwzięć nastawionych na zysk lub inicjatyw nie nastawionych na zysk
- 4.2. okres zwrotu,
- 4.3. zdyskontowany okres zwrotu,
- 4.4. zaktualizowana wartość netto projektu – NPV,
- 4.5. wewnętrzna stopa zwrotu projektu – IRR,
- 4.6. porównanie dyskontowych modeli finansowej oceny projektów w ocenie projektów,

[5] Szacowanie wolnych przepływów pieniężnych na użytek finansowej oceny projektu.

- 5.1. szacowanie przepływów pieniężnych generowanych przez projekty.
- 5.2. kalkulacja wolnych przepływów pieniężnych lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 5.3. różnice w szacowaniu: NCF – przepływów pieniężnych netto, szacowaniu OCF – operacyjnych przepływów pieniężnych netto, szacowaniu FCF – wolnych przepływów pieniężnych lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 5.4. zasady szacowania wolnych przepływów pieniężnych generowanych przez projekty lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk
- 5.5. zasada dotycząca zysku w sensie księgowym,
- 5.6. zasada dotycząca separowalności konsekwencji decyzji operacyjnych od finansowych,
- 5.7. zasada dotycząca kosztów utopionych i korzyści utopionych (różnice w sposobie oceny projektów odtworzeniowych i racjonalizatorskich – analizy przypadków),
- 5.8. zasada dotycząca kosztów alternatywnych i korzyści alternatywnych,
- 5.9. zasada dotycząca efektów zewnętrznych,
- 5.10. zasada dotycząca traktowania zmian w poziomie operacyjnego kapitału obrotowego/pracującego,

[6] Szacowanie wolnych przepływów lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk w trzech naturalnych fazach projektu:

- 6.1. uruchamiania,
- 6.2. eksploatacji i
- 6.3. likwidacji.

[7] Szacowanie wolnych przepływów pieniężnych lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk w zależności od konieczności wyboru problemu projektowego.

- 7.1. Wytworzyć samodzielnie czy kupić gotowe?
- 7.2. Zwiększyć zatrudnienie mniej wykwalifikowanej kadry czy skoncentrować się na innowacyjnym nowoczesnym realizowaniu zadań, licząc się z koniecznością zatrudnienia mniej licznej kadry ale o wyższych kwalifikacjach?
- 7.3. Wybór spośród kilku rozwiązań realizujących założenia projektu o podobnym stopniu realizacji celów ale różnych charakterystykach,
- 7.4. Wynająć czy kupić na własność?

[8] Szacowanie stóp kosztu kapitału lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk.

- 8.1. koszt kapitału własnego,
- 8.2. koszt kapitału obcego,
- 8.3. zasady szacowania składników kosztów kapitału,

8.4. średni ważony koszt kapitału – CC lub jego odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

[9] Ryzyko projektu a koszt kapitału.

9.1. marginalny koszt kapitału – MCC lub jego odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk,

9.2. relacja struktury kapitału i kosztu kapitału,

9.3. struktura kapitału i praktyczne wnioski z niej płynące dla szacowania parametrów studium wykonalności finansowej.

[10] Określanie odpowiedniej wielkości projektu. Optymalny budżet projektu lub jego odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk.

10.1. krzywa możliwości projektowych – IOS lub jej odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk,

10.2. krzywa marginalnego kosztu kapitału – MCC lub jej odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk.

10.3. konsekwencje dla skali – wielkości – zadań w projekcie.

[11] Uwzględnianie analizy ryzyka prognozy w studium wykonalności finansowej projektu. Jak radzić sobie z ryzykiem i niepewnością przy konstruowaniu finansowej części studium wykonalności projektów?

11.1. analiza ryzyka projektów/pomysłów,

11.2. metody pośrednie uwzględniania ryzyka projektu i ich przeliczanie

11.3. analiza punktu progowego lub jej odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

11.4. analiza wrażliwości projektu lub jej odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

11.5. analiza scenariuszy lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

11.6. analiza drzew decyzyjnych,

11.7. metody bezpośrednie uwzględniania ryzyka

11.8. współczynnik zmienności,

11.9. równoważnik pewności i stopa dyskontowa uwzględniająca ryzyko lub ich odpowiedniki w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk

[12] Analiza przykładów ilustrujących proces szacowania wpływu ryzyka na finansową wykonalność projektu.

W trakcie tego szkolenia wszystkie przykłady i analizowane przypadki opierają się na danych bliskich rzeczywistości. Uczestnicy będą wdrażać i pogłębiać umiejętności:

- oceny wpływu czasu na wartości pieniądza,
- oceny finansowej racjonalności i ryzyka projektów opartych na innowacyjnych pomysłach a ocena finansowej wykonalności inwestycji,
- oceny ryzyka i niepewności na wartość pieniądza z przyszłości,
- stosowania metod oceny finansowej wykonalności projektów lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk,
- porównania projektów z użyciem dyskontowych modeli oceny projektów w ocenie finansowej wykonalności projektów,
- stosowania koncepcji wewnętrznej stopy zwrotu,
- kalkulacji wolnych przepływów pieniężnych na użytek finansowej wykonalności projektu,
- kalkulacji wolnych przepływów pieniężnych i dobór stóp dyskontowych w modelu NPV,
- kalkulacji wartości rezydualnej w projektach,
- analizowania ryzyka projektów,
- oceny wpływu kosztu kapitału na finansową wykonalność projektu,
- szacowania wolnych przepływów pieniężnych,
- brania pod uwagę w decyzjach zasady separowalności (oddzielności) decyzji finansowych od operacyjnych,
- doboru najodpowiedniejszego kryterium decyzyjnego do oceny konkretnego projektu,
- szacowania kosztu kapitału w zależności od ryzyka branży, ryzyka finansowego i ryzyka indywidualnego lub ich odpowiedników w przedsiębiorstwach ekonomii społecznej lub inicjatywach nie nastawionych na zysk.